

NAPREJ

— Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke —

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan opoldne.

Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 6, I. nadst. Učiteljska tiskarna.

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 36.—, za pol leta K 18.—, za četrt leta K 9.—, za mesec K 3.—. Za Nemčijo celo leto K 40.—, za ostalo tujino in Ameriko K 48.—.

Inserati: Enostopna petična vrstica 30 v; pogojem prostor 50 v; razglasi in poslano vrstica po 60 v; večkratni objavi po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list so poštne proste.

Posamezna številka 14 vinarjev.

Vseslovenski delavski shod.

Podpisani sklicujemo v zmislu sklepov X. rednega zbora jugoslovanske soc. dem. stranke

na dan 28. julija t. l.
vseslovenski delavski dan
v Ljubljano.

DNEVNI RED:

1. Vprašanja prehrane, obleke in obutve in delavsko ljudstvo. Poroča sodrug Anton Kristan.
2. Organizacija delavskega ljudstva in sedanja doba. Poroča sodrug Josip Petejan.
- Pristop imajo vsi delavski zastopniki v krajevnih, okrajnih in deželnih gospodarskih svetih, vsi odborniki rudarskih zadrug, bratovskih skladnic, bolniških blagajin, konzumnih društev in sploh vseh delavskih strokovnih, gospodarskih in političnih organizacij.

Priglaso je nasloviti na: Josip Petejan, uprava »Napredja« v Ljubljani.

V Ljubljani, 24. junija 1918.

Mihael Čobal, Anton Kristan, Josip Kopač, Josip Petejan, Marcelj Žorga, Viktor Zoré.

Vseslovenski delavski dan.

V zmislu sklepov svojega zadnjega strankinega zbora sklicuje naša jugoslovanska socialno demokratična stranka »vseslovenski delavski dan«. Kaj hoče s tem? Kake naloge naj reši zbor, na katerem se snidejo zastopniki političnih, strokovnih, gospodarskih, socialnih in kulturnih delavskih organizacij in institucij? Dnevni red je kratak: »Prehrana delavstva« — »Organizacija delavstva«.

Razumevno je, da je razprava o prehrani v sedanjih težkih in v prihodnjih negotovih dneh zelo težka in pereča. Dolžnost vseh onih, ki sodelujejo v velikem delavskem gibanju pa je, da store kar se da, da se prehrana najširših plastij naroda, delavskih množic njegovih, uredi tako, da ne bo prevelikega pomanjkanja. Brezmenja strašne svetovne vojne padajo najbolj na delavskega človeka. V tovarnah so ga podredili posebnim zakonom; obrate, kjer delavec robota, so militarizirali. Njegovo življenje pa so vtesnili v odredbe, v katerih so določila: koliko in kaj naj je. Določili so mu natančno število kilome, čukra, kave, krompirja, marmelade in zelja — določili so zanj posebno množino mila, petroleja in sveč — tudi glede obleke so uredili takozvano A kategorijo, kjer naj mu gospoda deli čajgasto in napolpapirnatno obleko, sebi sevé pa pridržijo volneno in bombažasto... Meščanstvo je takoj razumelo, kaj to pomeni. Špekulativna trgovina se je polastila mahoma vseh predmetov,

ki jih država ni podredila kartam ter je z namenom, da jih zagotovi le bogatim slojem, tedaj sebi, dvigala cene navzgor, in sicer tako navzgor, da jih delavčeva mezda ne more doseči...

Težki časi so nastali. Premalo je hrane, premalo je obleke in obutve, celo premalo je stanovanj — mezde pa so nizke, veliko premajhne, da bi si mogel delavec nabaviti ono, kar ni na karte oziroma, kar si je špekulativna meščanska trgovina nabavila v svrhu navijanja cen zase.

Kako naj vse ono, kar se godi okrog nas, pride v sklad — kako naj si delavstvo zagotovi potrebne hrane, obleke in obutve — kako naj si uravnamo svoje razmerje napram onim, ki imajo na prehrano odločilni vpliv — to tedaj bo prva dolžnost vseslovenskega delavskega dne!

Za vsako delo pa je potrebna organizacija. V koliko je slovensko delavstvo razumelo tej nalogi? Kakšne so naše organizacije?

Politično je delavstvo kompaktno organizirano v naši jugoslovanski socialno demokratični stranki! Kako je organizirano? So-li oni, ki jim je potreba politične organizacije delavstva dovolj očitna, storili vso svojo dolžnost — so-li neumorno budili tovariše na delo in so-li jih pripeljali v stranko? Žal, še je mnogo onih, ki so indiferentni, ki ne vedo: kam b i — žal, še je obilo takih, ki so se dali zapeljati v redove meščanskih strank bodisi pod geslom nacionalizma bodisi pod geslom verske pripadnosti in gorečnosti. Vzbuditi indiferentne, prepričati zapeljane in zavedene — o, koliko je delal Eto: zopet velike naloge vseslovenskega dne!

Strokovne delavske organizacije izpopolniti, napraviti jih sposobne za vse mezdne boje bodočnosti, utrditi v delavstvu polno razredno zavest — zopet daljša naloga, ki jo je treba izvršiti... Kapital se je vsled vojne ojačal. Ponosno dviga svojo glavo. Grozeč je njegov pogled! Delavec je obubožal; prihranke mirnih dni je požrla dolgotrajna vojna, življenske moči mu je izčrpalo pomanjkanje težkih sedanjih dni! Kdo naj da moč delavcu proti takemu nasprotniku?

Edino zavest, da tvori združen, dobro organizovan nezlomljivo moč!

Gospodarske organizacije! Tekom vojne se je pokazalo, da so naša konsumna društva prave delavske organizacije, ki jim je edino namen: pomagati včlanjenim. Ne izkoriščati težko izkušane, ne kopičiti bogastva iz žuljev ubogih — ampak pomagati, sodelovati pri osvobodilnem delu! — Pred vojno je marsikdo skomignil z rameni, ko so ga vabili v gospodarsko organizacijo, ko so mu prepovedovali o koristih zadrugne prodajalne. Danes pa se vsakdo skloni s spoštovanjem pred dejstvom, da je težko izkušeno vojno konsumna zadruga častno prestala!

Kulturne organizacije! Predavanja za indiferentne, za one, ki ne vedo kod in kam — shode za one, ki so še v mislih, da spadata podjetnik in delavec, če sta ene vere

ali enega jezika, skupaj — da je delavec srečen, če ga podjetnik iste vere in istega jezika milostljivo vzame k svoji mizi — knjige in časopise za vse, ki potrebujemo pouka za dnove, ki nam približajo nasproti! Eto, daljših velikih nalog...

Vseslovenski delavski dan! — Z velikimi upi in nadami Te pričakujemo. Bodi mejnik v zgodovini delavskega gibanja na Slovenskem! Pridi in daj našemu delavcu ono, kar potrebuje. Daj mu predvsem delavske zavesti, prešini ga duha, da ponosno dvigne svojo proletarsko glavo — navduši ga za ideale Socializma!

Pod geslom: Delavstvu Sebi — pridimo vsi na l. vseslovenski delavski Dan.

Verus.

Če bi bilo le malo več volje...

Tuintam zagotavljajo vsak dan trpečim in krvavečim narodom, da bi bili pripravljeni, napraviti konec moritvi, da hočemo mir, toda pretkani sovražnik je kriv, če so ofenzive in druga slična ropotija še vedno na dnevnem redu. Najnovejša debata v nemškem državnem zboru dokazuje to zopet enkrat prav jasno. Da govori ententnih državnikov skoz in skoz niso tako odklanjajoči, kakor jih tolmačijo v Berlinu in na Dunaju, in vedno nudijo možnost za mirovna pogajanja, je razvidno iz izjav treh holandskih poslancev. Te so se dotikale v več govorih Wilsona, Balfourja, Asquitha, Roberta Cecilja itd. miru. Ti trije holandski mirovni prijatelji pripovedujejo jasno, da niso ne le večalimani vplivne politične osebe, ampak da sedaj oficijalne osebe pri vladi v Angliji polagajo veliko važnost, da z največjim povdarkom izjavljajo, prvič — da rabimo besede Lloyda Georgeja: »Vlada ni pustila nobenega mogočega pomočka v nemar, da bi spoznala, je li mogoče, da pridemo na časten način iz te vojne«. Drugič, da ne bi bili v splošnem nepristopni misli, da naj se mir uresniči potom pogajanj.

Iz dolgih vrst citatov, katere so navajali Holanci, naj omenimo še naslednje: Prezident Wilson je izjavil v svojem nagovoru na ameriški Rdeči Kríž dne 18. majnika: »Ako osrednje države žele mir, naj stopijo vendar s pooblaščenji in zastopniki na plan in naj položijo svoje pogoje na mizo. To smo storili z našimi, in oni vedo, kakšni so«. Balfour je rekel v angleški spodnji zbornici dne 16. majnika: »Ako ta ali oni zastopnik katerekoli vojažice se države resno želi, da bi nam predložil svoje predloge, smo pripravljeni, jih poslušati... Nihče ne more zahtevati bolj kakor angleška vlada, da sklenemo častno to vojno. Ako se najde kakršnasbodi pot, po kateri se utegne to doseči, jo bomo seveda sprejeli«. Po govoru Balfourja opozarjen je Asquith hitel dokazovati: »Angleška vlada ni zaprla vrat za korake v smeri častnega miru. Ako se ji bo stavil kak predlog, od katerekoli strani naj že pride, ki ni netočen, temveč sloni na trdni podlagi, potem ne bodo, tega sem si svest, govorili gluhim ušesom. Naj bi bilo to prav jasno!« Še isti dan je izjavil tudi lord Robert Cecil, češ, ako se ponudi kak mirovni

LISTEK.

Upornik.

Ruska zgodovinska črtica

(Konec.)

V.

Drugo jutro po tem dogodku skliče carica svoje generale in jim zabiča, naj bijejo odločilen boj z upornikom. — Bila je huda bitka: topovi so grmeli, puške prasketale. Orožje se je bliskalo v solnčni svetlobi. Tu so se videle gručice vojskovačev, divji bojni krik je napolnjeval zrak. Buzdovan, kij in meč je švigal po zraku, se dvigal, padal, in zopet dvigal, pordečen od krvi. Konji so rezgetali, teptali in divjali. Kdo bo zmagal? Pugačev pošilja vedno nove trume v boj; ne v boj, v mesarsko klanje. Tu dirja konj z jezdecem brez glave po ravnini, tam brez jezdec. Nove trume se vračajo na bojišče, boj se širi od ure do ure ljutejši, grozovitejši. Tam je preklal ruski buzdovan glavo kazaku, onega je prebodla sulica kazaka. Kri teče v potokih, boj se je vnel na celi črti —

Kazaki se začno umikati. Rusi pritisnejo krepkeje, in cele čete upornikov se spuste v beg. A carski vojaki so jim vedno za petami. — Pugačev je bil popolnoma poražen, njegove čete pobite in razpršene ter odpodene v stepe, kjer se je upor začel.

Pugačev se je boril obupno. Videl je konec svoje slave. Ranjen in zasledovan od sovražnika je bežal s peščico kazakov, spremljan od Tugarova in njegove hčerke Zofije, v nepristopne stepe, iskaje skrivališča. Tam je ležal na kamenju, razmesarjen in krvav ter premišljeval svoje napake in pregrehe. Vendar še ni izgubil upanja.

— Tugarov se obrne k svojemu prijatelju. — Sreča nas je zapustila, ali pri prebivalcih Urala veljam še vedno kot Peter III. To ime zadostuje, da nabere močno armado.

Kazak zmaje začudeno z glavo.

— Zastonj vse upanje, odgovori trpkó. — Vse je izgubljeno in vsako upiranje nemogoče. Drugega nam ne preostaja, da te prodamo.

— Mene prodati, zavpije prestrašeno Pugačev in se nekoliko dvigne. Ali ne veš, da nam bo Katarina potem trgala ud za udom s telesa?!

— Vem, vem, Pugačev, ali meni se ni treba bati ničesar. Tvoje življenje je odkupnina zame. V eni uri te zvežem in prodam generalu Samarovemu. Pri teh besedah je poklenil Tugarov k Pugačevu, mu odvzel meč, nadaljeval: Spomni se na preteklost, Pugačev! Si li imel kdaj tovariša, ki bi bil tako zvest, kakor jaz?! Kdo je bil prvi, ki te je oklical za carja? Jaz, ker sem ti posodil roko za tvoje spletke, ki so rodile toliko gorja, ne misleč na dobiček. Kar sem storil, storil sem zato, ker si bil moj prijatelj od mladosti, ker si bil mož moje hčere. Grdo si ravnal z mojim prijateljstvom, mojo očetovsko ljubezen si teptal! Sedaj je prišla ura maščevanja! Ko bi bil ti zingovalec, mojemu maščevanju bi ne ušel, kakor ne uideš sedaj. Ako bi ti dobil krono, bi bil jaz prvi, ki bi ti jo zbil z glave!

Pugačev postane mrtvaško bled in mrzel pot mu stopi na čelo.

— Ropar, zavpije obupno. Ali nisem dovolj nesrečen?

— Ne toliko nesrečen kot hudoben.

— Privošči mi časa k pokori!

— Izprosi si ga od carice!

— Milost, Tugarov!... Ne kaznuj prestopka z izdajstvom!

predlog, naj bo od katerekoli strani, s pridržkom, da pride iz umljivega vira in je zaupanja vreden, bi taka ponudba zaslužila, da jo vlada resnično upošteva. Lloyd Curzon se je izrazil v istem smislu: »Mi smo bili vedno pripravljeni, razmotrivati o miru, in bomo tudi vsak trenutek pripravljeni, da razmotrivamo o njem«.

V tem zmislu je tudi najnovejši govor Balfourja »vozel z dvema koncema«. Kljub bojevitemu končnemu podarku vsebuje vendar v sredi pomenljiv stavek: »Ali-iranci so pripravljeni vsi, da slušajo na vse pametne predloge. Vlada ne bo zapirala svojih ušes pametnemu predlogu«.

Šolska diplomacija bo vsekakor zagotavljala, da jo hočemo zvabiti s takimi pomočki na spolzko pot. Toda ta diplomacija ne sme zameriti, ako ne moremo biti napram njenim metodam zaupljivi, kajti prevečkrat se je že blamirala. Kdor ima čisto vest, za tega ni objasnitev skrbno prikrivane tajnosti vojnih ciljev, nikakršna spolzka pot.

Pismo iz Trsta.

$\frac{1}{8}$ kg ječmenove kaše; $\frac{1}{8}$ kg prosene kaše; 10 dkg suhe zelenjadi; $\frac{1}{8}$ marmelade; $\frac{1}{8}$ kg kavinega surrogata; $\frac{1}{8}$ kg soli; $\frac{1}{8}$ litra kisa; 4 dkg slanine; eno jajce; 10 dkg mila.

To je namreč vse, kar dobi pošten tržaški meščan od tržaške aprovizačne komisije za dobo od 8. do 14. t. m., t. j., za cel tekoči teden. Človek naj živi s tem, kar bi bilo komaj za beraško južino, celih sedem dni. Ali se vam ne zdi, da bomo poginili, kadar se bomo ravno privadili živeti brez jela in pijače. Kar se tiče mene, priznam rad, da so se naučili Tržačani stradati. Ne morem pa umeti, kako naj delamo, da bomo živeli sedem dni z navedenim jedilnim listkom. Kaj se bodele čudili, da smo radi tega že hipernervozni in da se jezimo, ker se ne smemo na druge, vsaj na oderuške trgovce, ki nam poskrbe, ako tudi po visokih cenah, to, česar nam ne da aprovizačna komisija, namreč življenje. Ne vem, kdo je kriv tukajšnjim neznošnim aprovizačnim razmeram. Ker ne vem, se ne bom znesel nad nobenim. Ali vsaj to bi lahko prihranili ljudstvu, da ne bi objavljali tedenskih jedilnih listov tako pompozno in važno kakor se dela. Končno je pač vseeno, ali dobivamo kaj od komisije ali ne, ko je to, kar dobimo, le bolj v zasmeh. V takih razmerah je vsak bolj zoper oderuške prekupčevalce, nemo-goč. Vsaj ne bi mogli ljudje brez njih živeti! In končno je res, da človek ne more živeti le od jeze nad oderuhi. Kupiti moramo od njih, drago jim plačati in jim biti hvaležni še povrh. Sila kola lomi; nam pa bo polomila kosti.

Novost imamo v Trstu. Tržaška »Edinost« bi rada postala glasilo italijanskih nacionalcev. Toži se ji po »Piccolu« in smilijo se ji italijanski nacionalci, ker so brez glasila. Zato objavlja »Edinost« italijanski pisane članke, o katerih trdi, da jih pišejo italijanski nacionalci in bivši italijanski socialisti. Večina takih italijanskih člankov je naperjena proti socialistom. Ker se ji ne zdi drugi italijanski listi dovolj energični v boju zoper socialiste, jim je priskočilo na pomoč še njeno uredništvo, ki vidi rešitev vsega nacionalnega in gospodarskega zla v ohranitvi sedanjega kapitalističnega sistema. Sedaj se ne norčujejo iz »Edinosti« le Slovenci, marveč tudi Italijani. In njej je to všeč. In ... chi si contenta, gode. Mor-da pa stremi »Edinost« tudi za tem, da bi postala glasilo zveze delodajalcev. Znani so vsem njeni nesocialistični in protidelavski cilji. In, ako je resnično jezna na delavsko internacionalo, se je navduševala od nekdaj za internacionalo delodajalcev. Priznati je treba, da bi bila, kot glasilo zveze delodajalcev naravnost idealen list. Pisan v dveh jezikih in v obeh slabo. Le tako naprej, morda pride tudi ona do kakega uvaževanja. Težko sicer, morda pa vendarle.

Vam bom pa prihodnjič poročal kaj veselejšega.

— Ti si zavrzel mojo hčer, svojo ženo!

Pugačeva smrtni strah je naraščal pri vsaki besedi. Izprevidel je, da je jeza kazaka nespravljiva. Z veliko težavo se je privlekel k nogam Zofije, ki je stala žalostno in molče ob strani, in mlo prosila.

— Angel, zoper katerega sem se v slepoti pregrešil, ali nimaš besede zame?

— Razuzdanec! Ona te preklinja, zavpije divje kak-zak in ga sune z ного.

— Emilijan, jaz ti odpuščam, zašepeče komaj glasno Zofija in se jokaje odstrani.

Stirinajst dni pozneje je bila na velikem trgu v Moskvu zbrana množica ljudstva pred kletko, v kateri je bil izpostavljen jetnik.

Katarina II., ki je tudi prišla gledat, je z mirnodušnostjo zrla na človeka za železnimi stebri.

— Dober dan, Pugačev! je pozdravila nesrečnega pustolovca. Nato se je obrnila k spremljevalcem: Poj-dimo, komedija je pri kraju. Moram pisati Voltairu in mu razodeti konec.

Drugi dan je bil Pugačev raztrgan...

Tugarov in njegova hčerka sta se vrnila v domače stepe nazaj.

Politični pregled.

— **Pred sestankom parlamenta.** Kakor se poroča iz parlamentarnih krogov, je vitez Seidler mnenja, da pa-de odločitev o njegovi usodi pred drugim branjem pred-loge o proračunskem provizoriju, ki bo skoraj gotovo znižan od 6 mesecev na 4. Seidlerjeva vlada je odločena, da vztraja na dovolitvi kreditnih operacij iz vzrokov prestiža.

— **Socialno demokratična deputacija pri justičnem ministru.** Socialno demokratična poslanca Seitz in Skar-et sta bila v imenu strankinega načelnikstva pri justičnem ministru, in protestirala proti temu, da tiči še cela vrsta aretiranih oseb izza januarskega štrajka v preiskovalnih zaporih, ne da bi jih postavili pred sodišče. Zahtevala sta, da se vlada kar najhitreje odloči, naj-li odločajo o takovrstnih veleizdajniških procesih porotniki, če ne, naj sodišče preiskavo takoj ustavi. Minister je odgovoril, da se je že osebno pečal z zadevo in da bo vplival na so-dišče v tem zmislu, da se kazenska preiskava čim prej zaključi. Vzrok, da se je preiskava tako dolgo zavlekla, tiči v zapletenosti političnih odnošajev in pa ker je ena aretiranih oseb obolela na legarju, vsled česar je mo-rala dalje časa ležati v bolnici izolirana od drugih.

— **Avstrijsko-nemška gospodarska pogajanja.** V Sol-nogradu se je sestala predvčerajšnjim konferenca, ki se bo bavila z ureditvijo gospodarskih odnošajev med Av-stro-Ogrsko in Nemčijo. Konference se udeležujejo po-trile delegati vsake udeležene države. V prvi seji so se vršile samo formalnosti.

— **Nova nemško-poljska pogajanja.** Med poljskimi poslanci in zvezo nemškonacionalnih strank so se pričela nova pogajanja, od katerih pa ni pričakovati uspeha. V ospredju je namreč osebno vprašanje dr. Seidlerja, ka-terega hočejo Nemci držati za vsako ceno, dočim zahte-vajo Poljaki njegov odstop. Poskušalo se bo nadalje do-seči sporazum med Poljaki in gališkimi Ukrajinci glede vprašanja razdelitve Galicije. Ako se ta pogajanja pone-srečijo, potem predloži baje vlada svoj lastni načrt o razdelitvi Galicije. Glede tega vprašanja javlja krakovski »Czas«: V notranjem ministrstvu izdelujejo vladno pred-logo o razdelitvi Galicije. Nastaneta naj dve novi krono-vini: zapadna Poljska Galicija in vzhodna ukrajinska, ki naj se združi z Bukovino.

— **Iz hrvatskega sabora.** V zadnji seji hrvatskega sabora je poslanec Bertič branil vlado in koalicijo proti napadom opozicije in je obsojal, da propovedujejo fran-kovci boj Hrvatov proti Srbom, ki so močan patrioti-čen element v deželi. (Klici: Vi ogrski sluga, madžarski štipendist!). Hrup je bil tako velik, da je moral predsed-nik prekiniti sejo. Po zopetni otvoritvi seje je izjavil po-sanec Bertič, da je napačno domnevanje, da bo nepo-sredno sledila rešitev hrvatskega narodnega vprašanja. Vprašanje sploh še ni zrelo za rešitev.

— **Ogri za svobodo časopisja.** Ogrsko časnikarsko društvo je na svojem predvčerajšnjem zborovanju z ozi-rom na dejstvo, da je pod sedanjo vlado cenzura še stro-žja, kakor je bila pod grofom Tiszo, sklenilo, da bo sto-rilo vse potrebne korake za svobodo časopisja.

— **Diplomatični odnošaji med Avstro-Ogrsko in Rusi-jo.** Ker je mirovna pogodba, ki se je sklenila in podpi-sala v Brestu Litovskem, že ratificirana, je vlada skle-nila, da se čim prej aktivira naše diplomatično zastop-stvo v Rusiji in ob enem tudi konzularna zastopstva v važnejših mestih federativne republike.

— **Odstop državnega tajnika Kühlmanna.** V nemških parlamentarnih krogih se pretresa vprašanje, kako sta-lišče bo zavzela državnozborna večina napram nove-mu državnemu tajniku, pri čemer se izlasti opozarja na okolnost, da socialni demokrati sedaj vprvo niso voljni brez vsakega pridržka dovoliti vojnih kreditov, marveč zahtevajo, da se tozadevna vladna predloga odkaže komisiiji v pretresanje. Povdarja, da je to umeti tako, da hočejo socialni demokrati poznati program novega dr-žavnega tajnika, predno zamorejo pritrditi vojnim kre-ditom. Časopisje splošno razpravlja o Kühlmannovem odstopu. Večinoma izražajo listi mnenje, da se z osebo državneg tajnika ne bo menjala tudi smer državne po-litike.

— **Romunija in Ukrajina.** Iz Bukaresta se brzojavno poroča, da se je na gospodarskem polju dosegel popoln sporzum med Ukrajino in romunsko vlado. Romunska vlada namerava v kratkem imenovati svojega poslanika za Ukrajino.

— **Romunska nevarnost.** Pod tem naslovom objavlja eden uplivnejših nemških listov, »Koelnische Zeitung«, članek, v katerem ostro kritikuje stališče centralnih dr-žav napram Romuniji. Dolžnost Nemčije je bila — pravi list —, da varuje svoje ljudstvo pred novim prelivanjem krvi, da odstrani romunsko dinastijo in prepusti Romu-nem, da sami razpolagajo z romunskim prestolom. Di-nastija pa je ostala zbiralnice vseh nam sovražnih sil. Za kraljico in njene pristaše pomenja mir, sklenjen v Controceni, da smejo škodoželjno pričakovati zmago en-tente in zanjo delovati. Taka možnost obstoja, a mi je nečemo videti.

— **Vserusko zborovanje sovjetov.** Moskovsko časo-pisje objavlja oklic vlade, ki se pričinja tako-le: Včera-j, dne 7. julija, je vserusko zborovanje sovjetov z veliko večino odobrilo zunanjo in notranjo politiko sovjetov

ljudskih komisarjev. Takozvani socialni revolucionarji le-vice, ki so zadnje tedne v svoji celoti prešli v tabor so-cijalnih revolucionarjev desnice, so bili sklenili, razbiti vserusko zborovanje. Poskusili so pognati republiko sov-jetov nasproti volji pretežne večine delavcev in kmetov v vojno. Zasledujoč ta cilj, je bil včeraj ob 3. popoldne nemški poslanik od člana socialnih revolucionarjev levi-ce umorjen. Obenem so poskusili socialni revolucionarji levice izvršiti nameravano vstajo. — Oklic slika nato gi-banje, ki je imelo za namen prevrat ter konča: Nobenega dvoma ni, da bo v prihodnjih urah vdušen odpor social-nih revolucionarjev levice, agentov ruske buržoazije in angleško-francoskega imperializma. Katere nadaljne po-sledice bo imel ta hudobni korak socialnih revolucionar-jev levice za mednarodni položaj republike sovjetov, v tem trenutku ni mogoče povedati. Če pa bo naša dežela znova vržena v vojno, nosijo krivdo pri tem edino le so-cijalni revolucionarji levice, uporniki in izdajalci. Naj bi v tem kritičnem trenutku vsi delavci in kmetje polno upoštevali dejanski položaj in se pridružili vseruskemu zboru sovjetov delavcev in kmetov. — Na vseruskem zborovanju je bilo navzočih nad 800 poslancev, med nji-mi 456 boljševikov in 300 socialnih revolucionarjev levi-ce. Trockij je otvoril zborovanje z govorom o potrebi velike in močne Rudeče armade ter naglašal, da stoji Ru-sija v znamenju splošne brambne dolžnosti.

— **Zarota levičarskih revolucionarcev v Rusiji.** Iz Petrograda se brzojavno poroča: Tekom preiskave glede umora ljudskega komisarja za tiskovne zadeve, Volodar-skega, so prišle oblasti na sled široko razpleteni tajni or-ganizaciji, katera je prevzela nalogo, da umori enega ljud-skega komisarja za drugim. Vlada ima v rokah dokaze, da nameravajo protirevolucionarni elementi voditi boj proti ljudskim komisarjem s terorističnimi sredstvi, ker upajo na ta način najprej strmoglaviti vlado sovjetov.

— **Intervencija v Sibiriji.** Iz Petrograda poročajo, da je glasom poročila iz Pekinga smatrati intervencijo v Si-biriji za sklenjeno stvar. Kitajska vlada ima namen, po-slati 20.000 mož v Sibirijo. Del teh čet je baje že dospel v Vladivostok.

— **Wilson za splošno zvezo narodov.** Kakor poro-čajo »Times« iz Newyorka, je predsednik Wilson poslal zaveznikom noto, v kateri jih pozivlja, da naj se vsi ci-vilizirani narodi sveta prdružijo splošni zvezi narodov.

— **Veliki ameriški vojaški transporti.** Glasom poro-čil iz Newyorka bo meseca julija prepeljanih v Francijo 368.000 ameriških vojakov. To bo največji prevoz, kar se jih je izvršilo doslej v enem mesecu.

Dnevne beležke.

— **Vseslovenski delavski shod** se ne bo vršil 21. t. m., ampak šele 28. t. m., ker bi se ga na prvotno določeni dan ne mogla udeležiti cela vrsta sodrugov. S tem opo-zarjamo vse sodruge in sodružice na preložitve shoda.

— **Seja ljubljanskega občinskega sveta.** Dodatno na včerajšnje poročilo naj omenimo še nekatere stvari: Žu-pan je odgovarjal na interpelacijo sodruga Mlinarja o ko-palnem času, primernem tudi za delavce, da je kopalni čas določen do sedme ure zvečer in ob nedeljah dopol-dne, da se tudi delavci lahko kopajo. — V varstvo mest-nih nasadov so se nastavili po vseh mestnih parkih paz-niki. Česte se sproti popravljajo, kolikor je mogoče ob današnjih težkih razmerah. — Slovenskemu gledališču se dovoli znesek 50.000 K. — Izvoščkom se dovoli povišati cene vožnjam za petkratno vsoto dosedanjega mirovnega tarifa. — Naslov magistratnega svetnika se je priznal magistratnemu tajniku Albinu Semenu. — Vpokojen je bil magistratni uradnik Jernej Boltar, ker je služil 35 let.

— **Deset let.** 12. julija 1908 se je vršilo ustanovno zborovanje »Konsumnega društva za Ljubljano in okoli-co«, in sicer na Glincah v gostilni gosp. Korošca. 12. ju-lija 1918 bo tedaj deset let, odkar se je ta važna organi-zacija konsumentov ustanovila. V prvo načelstvo so bili na tem občnem zboru izvoljeni: kot predsednik sodrug Anton Kristan, kot člani sodr. Josip Buda, tov. delavec, Ivan Mlinar, korektor »Učiteljske tiskarne«, Josip Petrič, strojevodja in Alojzij Šesták, čevljarški delovodja. — Pr-vi redni občni zbor se je pa vršil 15. septembra 1908 v gostilni pri Končanu na Glincah. — Vpis firme »Konsum-no društvo za Ljubljano in okolico« z. z. o. z. se je pa iz-vršil dne 1. avgusta 1908. — V kolikor smo poučeni, izda društvo računsko poročilo za l. 1917/18 v slavnostni obli-ki. V tem poročilu se ozre podrobneje na dosedanje uspešno delo. V l. 1917/18 je oddalo v dobi 12 mesecev svojim članom blaga za 2.776.585 kron 56 vin. V desetih letih je društvo doseglo res nepričakovan razvoj! Naj raste enako tudi v bodoče!

— **Za policijskega svetnika** je imenovan c. kr. policijski nadkomisar dr. Mihael Skubl, namestnik ravnatelja ljubljanske državne policije.

— **Minister za javna dela** Homan se je mudil zadnje dni na Goriskem, da se pouči o razmerah na mestu sa-mem.

— **Socialno demokratični poslanci za državne usluž-bence.** V parlamentu se mnogo povdarja, da ima držav-ni zbor tudi dolžnost se energično zavzeti za državne uslužbence. V tozadevnem odseku se nahaja nekaj pred-logov, ki se tičejo zboljšanja materijalnih razmer držav-nih nastavljenecov. Socialni demokrati so sprožili misel,

da na jse da odseku kratek rok, da katerega mora sporočiti zbornici svoje predloge. S to mislijo simpatizirajo vsi demokratični krogi; Čehi in Jugoslovani jo bodo tudi podpirali.

— **Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske** v času od 30. junija do 6. julija 1918 je bilo naslednje: novorojencev 13, mrtvorojenci 3; umrlo je 28 oseb (12 domačinov, 16 tujcev), za jetiko je umrlo 9 oseb (med njimi 4 tujci), za različnimi boleznimi 19 oseb. Za kužnimi boleznimi sta obolela za tifuzom dva vojaka, za grižo pa 3 domačini, 3 tujci in 1 vojak.

— **Idrija.** Stavka rudniških delavcev se vrši mirno dalje. Stavkolomca ni nobenega. Poduradniki (pazniki) so podali ofiциelno izjavo, da simpatizirajo z delavci. Danes je prišel z dopusta domov dvorni svetnik Billek, z njim pa nadkomisar Strgar in vodja okrajnega glavarstva v Logatcu Borštner. Delavski svet je po nalogu včerajšnjega shoda obravnave z dvornim svetnikom Billekom odklonil. Pričakuje se ministrskega zastopnika z Dunaja in zastopnika rudarske »Unije« sodruga Mihaela Čobala. Prava pogajanja se bodo šele tedaj pričela. Delavci so na shodu že vnaprej izjavili, da se vrnejo na delo le tedaj, ko bodo vse zahteve ugotovljene.

— **Kreditna zadruga,** naslednica nesrečne Glavne posojilnice v Ljubljani, je imela dne 7. julija svoj občni zbor. Koncem leta 1916. je imela zadruga 118 osebno obvezanih zadrušnikov, s 1. julijem jih je še 92 zadrušnikov. Uspeh poravnalne akcije za leto 1917. je tale: Ne poravnani je bil še znesek 498.746,73 K. Tekom leta je zadruga poravnala 344.834,44 K. Tekom leta 1918. pa se je poravnalo še 7342,40 K, tako da je današnje faktično stanje neporavnanih vlog le 146.569,70 K. Od cele likvidirane glavnice v znesku 3.324.593,59 K je zadruga do danes poravnala 3.178.023,80 K. — Od zamudnih članov se bodo takoj izterjali prispevki k pokritju še obstoječega primanjkljaja.

— **Izžrebani porotniki.** Za tretje porotniško zasedanje, ki se prične 26. avgusta t. l., so bili izžrebani sledeči porotniki: Valentin Accetto, stavbenik in posestnik v Ljubljani; Matko Arko, trgovec v Ljubljani; Anton Avsenik, posestnik v Vrbiu; Anton Bole, trgovec in posestnik v Postojni; Leopold Dekleva, posestnik v Postojni; Jurij Fatur, trgovec na Rakeku; Jožef Furlan, posestnik v Mateni; Aleksander Gjud, brivec in posestnik v Ljubljani; Jožef Göderer, gozdni upravitelj na Lančovem; Dragotin Hribar, tovarnar in posestnik v Ljubljani; Maks Hrovatin, lastnik tiskarne v Ljubljani; Franc Krenner, posestnik v Kranju; Anton Kašman, trgovec v Škofji Loki; Franc Kolman, trgovec in posestnik v Ljubljani; Anton Kunc, gostilničar in posestnik v Spodnjem Logatcu; Josip Kosler, posestnik v Lipah; Henrik Lebinger, trgovec v Litiji; Karl Lapajne, posestnik v Idriji; Andrej Lipušek, gostilničar v Idriji; Luka Langer, posestnik v Begunjah; Rajko Marenčič, posestnik in trgovec v Kranju; Franc Majdič, posestnik in mlinar na Viru; Ivan Ogrin, posestnik in vinjski trgovec v Dolenji vasi; Adolf Perles, posestnik v Ljubljani; Josip Pogačnik, trgovec v Radovljici; Alojzij Persche, trgovec v Ljubljani; Fran Peterca, posestnik v Ljubljani; Karl Pollak, tovarnar v Ljubljani; Ivan Rus, trgovec; Matija Rogeli, posestnik v Ljubljani; Peter Sterk, trgovec v Ljubljani; Ivan Šavnik, posestnik in trgovec v Kranju; Ivan Slatnar, mlinar v Smarču; Karl Tauzes, hotelir in posestnik v Ljubljani; Alojzij Vodnik, posestnik in kamnosek v Ljubljani. — Nadomestni porotniki: Ludovik Jaklič, mizarški mojster; Franc Leskovic, posestnik; Friderik Pauer, pek in posestnik; Ivan Širnik, posestnik; Anton Slova, mesar in posestnik; Anton Pežak, gostilničar in posestnik; Jožef Vidmar, izdelovalec dežnikov in posestnik in Luka Vilhar, urar, vsi v Ljubljani.

— **Oddaja živine na Štajerskem.** Meseca julija bo morala oddati Štajerska 21.400 glav živine. Od tega pride na vojaštvo v deželi 7400 glav, za armado na bojišču 3000 glav, za dunajsko prebivalstvo 3000 glav in za civilno prebivalstvo v deželi 8000 glav. Na slovenske občine odpade: Brežice 670, Celje 1230, Konjice 310, Ljutomer 505, Maribor 1290, Ptuj 1350 in Radgona 780 glav.

— **Končana stavka prometnih delavcev.** Delavci in kočijaži graških špedicijskih tvrdk so začeli v ponedeljek stavkati, ker jim niso hoteli dovoliti ponovnih zboljšanih plač. Tvrdke so sedaj zahtevam ugodile, in delavstvo je odšlo zopet na delo.

— **Nezgoda.** V Trbovljah se je utrgala skala in zadelala 51letnega rudarja Ivana Udovca. Težko poškodovanega so odpeljali v bolnico.

— **Pritožbena komisija ugodila delavcem.** Lep uspeh so dosegli zaupniki organizacije kovinarskih delavcev v Münzschlagu. Tožbo pred pritožbeno komisijo je zastopal tajnik sodrug Puller. Komisija je sklenila, da mora plačati tvrdka Bleckmann v Münzschlagu in Hönigsbergu od 10. junija dalje neoženjenim delavcem tedensko vojno doklado 15 kron; oženjenim, ovdovelim delavcem z otroki, oziroma onim, ki žive v konkubinatu pa tedensko vojno doklado 25 kron. Delavčeve žene, ki delajo v tem obratu se prištevajo prvi kategoriji. Pilarjem, zaposlenim v Bleckmannovem obratu v Münzschlagu se določi delovni čas od 7. do 12. dopoldne in od 1. do 6. zvečer. Ostale pritožbe je komisija odklonila.

— **Za kilogram riža zahteval sto kron,** natakak Rudolf Pegani, katerega je graška policija zaprla.

— **Seja deželnega gospodarskega sveta** se je vršila 5. julija v Celovcu, v kateri se je razpravljalo o skrajšanju dajatev moka in kruha ter preskrbi mleka in mesa v deželi. Pri nas na Kranjskem pa c. kr. deželna vlada noče nobene seje deželnega gospodarskega sveta sklicati!! Zakaj neki ne? Ali pri nas ni skrajšana dajatev moka in kruha? Ali pri nas ni treba skrbeti za dobavo mleka in pa mesa, ki ga je premalo in prihaja skrajno neredno. Seve: smo na Kranjskem...

— **Beljak.** 2. julija so zborovali tukajšnji železničarji. Poročal je sodrug Dušek z Dunaja. Obrazložil je delo železničarske organizacije za zboljšanje položaja železničarjev. Sprejela se je resolucija, ki izreka svoje soglasje s taktiko vodstva osrednje železničarske organizacije ter svojo željo, da se parlament čim prej sestane.

— **Strašna smrt delavke.** V tovarni Siemens v Florisdorfu na Štajerskem je prišla delavka Katarina Panzer tako nesrečno v gonilni jermen stroja, da ji je zlomilo pri tem obe roki in da se je nato oblila s krvjo zgrudila mrtva na tla.

— **Straža ustrelila izprevodnika.** V Gloggnitzu na Štajerskem je ustrelil v soboto zvečer nek vojak, ki je stal na straži, izprevodnika Franca Trummerja, ker se na njegovo povelje ni hotel ustaviti. Izprevodnik zapuša ženo in tri nepreskrbljene otroke. Vojak je dejal, da je imel železničarja za tatu, dočim so priče izpovedale, da je šel Trumer v službo. Zadevo preiskujejo.

— **Nagla pošta.** Dopis iz Celovca radi stavke v Črni in Možicah, ki je bil poslan 3. julija, je došel v Ljubljano 10. julija. Celih sedem dni je romal iz Celovca sem. Pa je imel celo nemški naslov! O ti uboga pošta! Kaj ne — je pač vojska!! — Iz Idrije v Ljubljano traja pot pisma tudi po pet dni in še več! No, pa bodimo zadovoljni, da sploh še kaj pride...

— **Kdaj dobe delavci kaj takega?** Kovinar nam piše: Te dni so dobili civilni državni uslužbenci testenine od državne aprovizacije iz Pollakovega skladišča, in sicer vsaka oseba kilogram po 2,20 K. Vljudo vprašamo: kdaj pridejo delavci na vrsto?

— **Eksplodizija v puškarni.** V delavnici puškarja Norberta Linsbauerja na Dunaju se je pripetila velika eksplozija smodnika, ki je povzročila mnogo škode in zahtevala sedem smrtnih žrtev ter celo vrsto lahko in težko poškodovanih.

— **Ker ji je umrl mož v ruskem ujetništvu** si je iz žalosti prerezala vrat 26letna uradnikova vdova Ivana B. z Dunaja.

— **Izjava dunajskega občinskega svetnika Neumanna.** V dunajski občinski svet ponovno izvoljeni občinski svetnik Jakob Neumann je vnovič odložil svoj mandat in pisal dunajskemu županu naslednje pismo, v katerem utemeljuje svoj korak: Gospod župan naj vzamejo na znanje, da odlagam mandat občinskega svetnika. Razloge za ta svoj sklep sem navedel že pri debati o glavnem proračunu in jih kratko ponovim. Vojna je zahtevala od vseh slojev prebivalstva toliko žrtev, da vbodoče ni več mogoče, ga deliti v dva sloja. Dočim ima prvi sloj vse pravice, je drugi popolnoma brez njih ali pa jih je deležen le v zelo omejeni meri. Velik del prebivalstva je izključen od upravljanja velike dunajske občine vsled krivične volilne pravice v taki meri, da je nemogoče pripisati to krivico še nadalje. V vojnem času se je pokazalo, da je možno varovati interese mestnega prebivalstva le, ako pride do veljave volja vseh mestnih slojev. V dunajskem občinskem svetu pa je povsem drugače. Tu ni govora o kaki zadovoljivi občinski volilni pravici, zato tudi večji del prebivalstva ne pride do izraza in veljave. Treba je spremeniti občinsko volilno pravico, najsi se še tako upirajo temu oni, ki imajo od sedanjega krivičnega občinskega reda osebne koristi. Z ozirom na vse to odlagam svoj mestni občinski mandat, v čemer mi je prišlo tudi socialno demokratična stranka.

— **Obsojen navljalec cen.** V Welsu je obsodilo sodišče trgovca Petra Hangweizerja radi navijanja cen na štiri mesece zopora in na osem tisoč kron denarne kazni. Obsojeni trgovec je prodal v pol ure dva vagona jabolč in prisleparil pri tem 17.000 kron dobička.

Stavka v Idriji.

Stavka v Idriji traja nespremenjeno dalje. Solidarnost je med delavstvom ugodna. V torek sta dospela v Idrijo ss. Čobal in Petejan. Včeraj je bil delavski svet pri vojaškem poveljstvu, ki je obljubilo, da se uredi aprovizacija, toda povišanje plač je odvisno od ministrstva. Obenem je izjavil vojaški poveljnik, da mora delavstvo danes zjutraj iti na delo, sicer bo ravnalo poveljstvo s stavkujočimi po vojaškem zakonu. Po mestu so nalepljeni tudi lepaki, ki v istem zmislu pozivljajo delavstvo, da preneha s stavko ter prične v četrtek zjutraj z delom. Za včeraj se je sklical shod stavkujočega delavstva, da sklepa o nadaljnjem ravnanju.

Tako nam na kratko poroča telegram, ki smo ga prejeli snoči iz Idrije.

Idrijsko delavstvo se torej nahaja v hudem boju z državno upravo. Kako velika mora biti beda, kako neobzirno je zavračal »kruhodaja-

lec« vse zahteve, prošnje, peticije, intervencije delavstva, nam je že znano, in sedaj, ko delavstvo ni moglo več prenašati obupnih prehranjevalnih in plačilnih razmer, prihaja erar z enako pretnjo, kakor vsak drug zasebni podjetnik. Vztrajaj! pravi, če ne moreš ali nočeš, pa imamo vojaški zakon, ki te bo k temu prisilil. To je sicer naraven ustroj kapitalistične države. Država ima tudi to oblast od vladajočih razredov. Nikakor pa ni umestno, da državna uprava ne preskrbi svojega delavstva z življenjskimi potrebščinami. To ni prav, to ni vestno, zlasti pa to ne gre pri idrijskem delavstvu, ki je takorekoč odrezano od celega sveta, ki ima siromašno okolico in prav nobene primerne prometne zveze. Po tolikem času sledenja idrijskega delavstva bi bili merodajni faktorji vsaj to lahko uvideli, da je Idrija zapuščen kraj, ter da tam niti civilskih oderuhov ni toliko, da bi kaj zaleglo, če bi delavstvo tudi imelo denar. Le če se vpoštevajo dvoje: lastna aprovizacija delavstva in primerne plače, utegne pomagati, da bodo mogli idrijski rudarji »vztrajati«. Pohlevni so bili idrijski delavci vedno, v zahvalo za svojo pohlevnost so trpeli. Erar pa ni imel in še nima menda dobre volje, ker bi se bil sicer že kdaj prepričal o razmerah na licu mesta, če je dobival kljub pritožbam delavstva le poročila, ki so slikala razmere za ugodne in s tem zavlačevala pomoč.

Danes smo prejeli še naslednji telegram:

Idrija, 11. julija. Včerajšnji shod idrijskega delavstva je sklenil na pritisk vojaške oblasti končati stavko. Danes je prišel v Idrijo zastopnik ministrstva za javna dela. Pogajanja glede plačilnih razmer se takoj prične. Aprovizacija se izboljša. Mir ves čas stavke ni kalil. Delo se je danes zopet pričelo.

Shodi.

— **Borovlje na Koroškem.** Pretečeno nedeljo se je vršilo tulepo obiskano zborovanje. Poročal je sodrug Lukas iz Celovca o boju delavstva za mir, svobodo in kruh. Pozival je delavce v socialno demokratične organizacije. Bojevna parola današnjih dni je: Odprava kapitalističnega družabnega reda.

Vojna.

Vojni položaj.

Italijani in Francozi nadaljujejo v Albaniji svojo ofenzivo z veliko silo. Naše čete so se sunku premočnega sovražnika umaknile v bolj zadnje črte severno Berata. Italijanske sprednje straže so prekoračile spodnji tok reke Semeni ter slede oprezno našim oddelkom. O položaju ob gornjem Devoli še ni poročil.

Avstrijsko vojno poročilo.

Dunaj, 10. julija. Uradno se razglasa: V dolini Brente so naši stražni oddelki zavrnili sovražni sunek. V Albaniji smo pod pritiskom močnih sovražnih čet pomaknili našo južno fronto nazaj na črto Berat-Fieri. Bojno delovanje je neznatno.

Nemško vojno poročilo.

Berlin, 10. julija. Vojna skupina kraljeviča Ruprechta: V ozemlju Kemmela, ob Lisi in Sommi je bojno delovanje proti večeru oživelo. Nočni poizvedovalni sunki sovražnika so bili zavrnjeni. Armadna skupina nemškega cesarjeviča: Francozi so nadaljevali svoje delne napade; s silno močjo so izvršili pomoyne sunke južnovzhodno Noyona in južno Aisne ter se ustalili na pristavah Porte Ferme in Ferme des Loges zapadno Autheuila kakor tudi v starih francoskih jarkih severno Longponta. Na sosednjih odsekih smo ga zavrnili v našem ognju. Pri krajevnem uspešnem sunku zapadno Chateau-Thierry smo vjeli znatno število Francozov. Zvahnio poizvedovalno delovanje ob obeh straneh Reimsa. — Armadna skupina vojvode Albrechta: V Sundgauu so naše napadalne čete iz francoskih jarkov vjele nekoliko vjetnikov.

Italijansko vojno poročilo.

Z albanskega bojišča: Naša akcija na levem krilu je angleška in naša mornarica uspešno podpirala. Sovražnik se je po ljutem boju umaknil z višin med Levani in samostanom Posani. Konjenica je prodirala med Kastro in morjem ter se vrgla pogumno na sovražne zveze v ozadju; podrta je most pri Metali, ki vodi čez Semani. Zasedli smo Fieri. Močni postojanki Rafa Glava in Korencov sta v naših rokah. Naši in angleški letalci so uspešno posegli v boj. Ujeli smo 1300 mož. Podatki o plenu še niso znani.

Zadnje vesti.

Zborovanje klubovih načelnikov v poslanski zbornici.

Dunaj, 10. julija. Danes dopoldne se je vršilo v poslanski zbornici posvetovanje klubovih načelnikov, da sestavijo delovni program za poletno zasedanje. Predlog predsednika dr. Grossa, naj bi prišlo kot prva točka dnevnega reda na vrsto prvo branje proračunskega provizorija in ž njo debata o nujnih interpelacijah, o vprašanju prehrane in vojaških zadevah itd., so odobraval nemške stranke, krščanski socialci, Rumunci, Poljaki in Ukrajinci. Zastopnik poljskega kluba je izjavil, meritorno stališče poljskega kluba bo odvisno od tega, kakšno zaupanje bo imel klub do vlade vsakokrat. Zastopniki Ukrajincev pa so izjavili, da bodo vlado kar najbolj podpirali, dokler ohrani njim nasproti dosedanje politiko. Češki in jugoslovanski zastopniki so zahtevali, da se postavi na dnevni red kot prva točka dnevnega reda obtožba proti članom vlade radi razglasa okrožnih odredb na Češkem, kar je naglašal tudi Italijan Conci. Nemški socialni demokrati so zahtevali, da slede prvenemu branju proračunskega provizorija interpelacije o vojaških zadevah. Krščanski socialci so pozivali na pravočasno rešitev predloge glede draginskih doklad učiteljem. Tudi od nemške strani so se izrekli za nujno rešitev tega vprašanja. Končno je podal predsednik dr. Gross kot izid posvetovanj, izjavo, v kateri je poudaril, da se bo razpravljalo najprej o prvem branju proračunskega provizorija, nakar slede nujne interpelacije, pri čemer se vojaške interpelacije izključijo iz dnevnega reda. Nato naj pride na vrsto razprava o vložitvi obtožbe ministrov, in za njo drugo branje proračunskega provizorija. In končno se pridružijo tem razpravam še interpelacije o vojaških zadevah in posvetovanja o drugih predmetih. O razvrstitvi posvetovalnih točk se bo sklepalo v prihodnji konferenci načelnikov, ki se bo vršila v ponedeljek 15. t. m.

Nemci in Poljaki.

Dunaj, 10. julija. Pod predsedstvom Tertila so se poljsko-nemška pogajanja danes nadaljevala. Zbližanje se doslej ni doseglo. Pogajanja se bodo pozneje zopet nadaljevala.

Žetev na Ogrskem.

Budimpešta, 10. julija. Danes so se objavila prva zanesljiva poročila o žetvi na Ogrskem. V južni Ogrski je žetev končana, v severnih delih dežele in na Sedmograškem pa se je šele pričela. Najbolje je obrodil ječmen; pšenica in rž sta dala srednje dobro žetev. Izredno dobro pa se obneseta koruza in krompir. Oves je trpel vsled slane.

Državni kancler bo poročal o položaju.

Berlin, 10. julija. Wolffov urad poroča: Državni kancler grof Hertling se povrne jutri v Berlin ter bo v glavnem odboru državnega zbora poročal o političnem položaju.

Stališče nemških strank k novemu položaju.

Berlin, 10. julija. Včerajšnje seje državnozbornih strank so trajale do pozne noči. Končno so zmagali s svojim vplivom demokratje pod vodstvom Gotheina in Haasa. Sklenili so, pozvati državnega kanclerja kot edino odgovornega pred glavni odsek zbornice. Socialni demokratje se bodo pridružili sklepom naprednjakov. Centrum, narodni liberalci in konservativci zavzemajo odlašajoče stališče. Omajano je stališče Payerja, in s tem tudi državnega kanclerja. Zbornica pa se prihodnji teden nikakor ne bo odgodila.

Novi državni tajnik.

Berlin, 9. julija. »Germania« pravi, da zahtevajo Vsenemci za Kühlmannovega namestnika v. Hintzeja kot zastopnika njih stranke. Na-

sproti temu pa naglašajo listi, da v. Hintze v strankarsko-političnem oziru ni navezan na nobeno stranko. Odtujen je od vseh strank. Vesti, ki poročajo drugače, niso merodajne.

Dogodki v Rusiji.

Moskva, 10. julija. Ko so pripeljali na kolodvor truplo grofa Mirbacha, je prišel še enkrat komisar za zunanje zadeve, da izrazi še ponovno najgloblje obžalovanje nad smrtjo moža, ki je umrl v službi za mir.

Moskva, 10. julija. Ustaja levčarskih socialnih revolucionarjev je potlačena. Razmere so zopet normalne. Samo železniški promet je še deloma oviran. Nad 1000 upornikov je aretiranih. — Čete sovjeta korakajo proti Čehoslovakom. V smeri proti Tobolsku zmagujejo čete.

Berlin, 10. julija. »Corriere della Sera« poroča, da je vse skandinavsko časopisje mnenja, da se Finska oborožuje za vojno proti Angleski in njenim zaveznikom. Iz Helsinkisa poročajo, da je rusko-finska meja od včeraj zaprta.

Ententne čete so se izkrcale v Arhangelsku.

Moskva, 10. julija. Časopisje poroča: V arhangelskem pristanišču se je dne 28. junija izkrcalo 10.000 Srbov in Francozov. Poveljujoči general je izjavil, da bodo ententne čete branile mesto in okolico pred nemškimi vojnimi ujetniki.

Kerjenski in Izvoljski.

Zeneva, 10. julija. Kerjenski se povodom svojega bivanja v Parizu izogiblje vsakega stika z Izvoljskim, bivšim poslanikom Rusije v Parizu, o katerem trdi, da namerava s pomočjo generala Gurkova pomagati zopet carizmu na noge. Vkljub temu skušajo vodilni francoski krogi sprijazniti Kerjenskega in Izvoljskega ter ju pripraviti do skupnega nastopanja.

Japonci v Vladivostoku.

New York, 9. julija. »Herald« poroča iz Tokija: Japonsko brodogradništvo, obstoječe iz treh velikih bojnih ladij in osem križark, je odplulo proti Vladivostoku.

Položaj v Španiji.

Madrid, 10. julija. Španska zbornica je sprejela včeraj vladno predlogo proti špionaži. Reformisti, republikanci in socialisti objavljajo danes protest proti zakonu o špionaži ter izjavljajo, da se zaradi protustavnega postopanja vlade ne vrnejo v zbornico. Borili se bodo z vsemi sredstvi proti zakonu, ki je škodljiv za narodo, ki se bore za civilizacijo in pravico.

Madrid, 10. julija. Uradni list objavlja zakon, ki javnim oblastim podeljuje potrebna pooblastila, da zamore z uspehom braniti nevtralnost Španije.

Aprovizacija.

Prodaja praških klobas in prekajenega mesa po znižani ceni. Mestna aprovizacija bo prodajala klobase in prekajeno meso v vojni prodajalni v Gosposki ulici v petek, dne 12. julija popoldne strankam z zeleno izkaznico B št. 1501 do 1700. Vsaka oseba dobi četrtil kilograma; kilogram praških klobas stane 4 K, kilogram prekajenega mesa 8 K.

Suho sadje na rumene izkaznice C. Stranke z rumenimi C prejmejo suho sadje v petek, dne 12. t. m. in v soboto, dne 13. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: V petek, dne 12. t. m. dopoldne od 8 do 9. št. 1 do 200, od 9 do 10. št. 201 do 400, od 10 do 11. št. 401 do 600, popoldne od pol 2 do pol 3. št. 601 do

800, od pol 3 do pol 4. št. 801 do 1000, od pol 4 do pol 5. št. 1001 do 1200, od pol 5 do pol 6. št. 1201 do 1400. V soboto, dne 13. t. m. dopoldne od 8 do 9. št. 1401 do 1600, od 9 do 10. št. 1601 do 1800, od 10 do 11. št. 1801 do 2000, popoldne od pol 2 do pol 3. št. 2001 do 2200, od pol 3 do pol 4. št. 2201 do 2400, od pol 4 do pol 5. št. 2401 do 2600, od pol 5 do pol 6. št. 2601 do konca. Stranke dobe za vsako osebo po pol kilograma suhega sadja. Kilogram stane 2 kroni.

ODGOVORI UREDNIŠTVA.

Janko V. v K. — Priporočamo vam, da preštudirate Razprave strankinega zbora l. 1909 in one l. 1914. Potem vzemite v roke Erfurtski program (izda je čas. »Napreje«). — M. N. — 1. Se motite. 2. 28. avgusta 1916 je izšla po § 14. naredba, ki je zvišala dohodninski davek z vojne doklado, ki pa zadene le one, kojih dohodek po odbitku olajšav znaša 3000 K na leto. Pri 3000 K znaša 15%, od 5200 K dalje do 7200 K 20%, do 10.000 K pa 25%. — Velenje. Prav! Obrnite se na uredništvo »Delavca« v Ljubljani.

Izdajatelj in odgovorni urednik

Josip Petejan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Konsumno društvo rudarjev v Hrastniku

reg. zadr. z om. jamstvom.

Prodaja specerijskega blaga, blaga za obleke, storjenih oblek za otroke, nogavic, čevljev, srajc i. t. d. po najnižji ceni.

Zadruga toči v svoji gostilni pristna vina.

Člani kupujejo vse svoje potrebščine v lastnem podjetju.

Član lahko postane vsakdo. Delež znaša le 10 kron.

Občno konsumno društvo

v Zagorju ob S.
reg. zadr. z om. por.

Zadruga je najboljša aprovizacijsko mesto, ki preskrbljuje z vsemi potrebščinami svoje članke po na najugodnejših cenah.

Član konsumnega društva lahko postane vsakdo.

Vstopnina in delež sta razmeroma majhna.

Delež se lahko odplačuje v rokih.

JADRANSKA BANKA

PODRUŽNICA LJUBLJANA.

Akcijski kapital K 20.000.000.

Rezerve K 3.500.000.

CENTRALA: TRST.

Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Metkovič, Opatija, Spljet, Sibenik, Zader.

SPREJEMA: Vloge na knjižice in jih obrestuje po čistih 4%. Vloge na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Dviga se lahko vsak dan brez ozira na moratorij. Rentni davek plača banka iz svojega.

KUPUJE IN PRODAJA: Devize, valute, vredn. papirje, itd. in srečke c. kr. razr. loterije.

ESKONTIRA: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

IZDAJA: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

DAJE PREDUJME: na blago, ležeče v javnih skladiščih.

PREVZEMA: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni naslov: JADRANSKA. Telefon št. 257.